(Disclaimer)

പ്രാദേശികഭാഷയിൽ വിവർത്തനം ചെയ്ത വിധിന്യായം നിർമ്മിത ബുദ്ധ്യാധിഷ്ഠിത വിവർത്തന ഉപകരണത്തിന്റെ സഹായത്തോടെയും കേരള ഹൈക്കോടതിയിലെ ഐ.റ്റി. ഡയറക്ടറേറ്റ് സാധൂകരിച്ചിട്ടുള്ളതാണ്. എന്നിരുന്നാലും, ഇതിന്റെ ഉള്ളടക്കത്തിൽ ആശയപരമായോ സാംഗത്യപരമായോ വ്യാകരണപരമായോ ആഖ്യാനപരമായോ തെറ്റുകൾ കടന്നു കൂടാൻ സാധ്യതയുള്ളതാണ്. ഈ തർജ്ജമ കേവലം വ്യവഹാരകക്ഷികളുടെയും പൊതുജനങ്ങളുടെയും പൊതുവായ അറിവിലേക്ക് ഉപയോഗപ്പെടുത്തുവാൻ വേണ്ടി മാത്രം ഉദ്ദേശിച്ചിട്ടുള്ളതുമാണ്. ഔദ്യോഗികവും പ്രായോഗികവുമായ എല്ലാ ആവശ്യങ്ങൾക്കും വിധി നിർവഹണ നടപ്പാക്കലുകൾക്കും പ്രസ്തുത വിധിന്യായത്തിന്റെ ഇംഗ്ലീഷ് പതിപ്പ് ആധികാരികവും അന്തിമവും ആയിരിക്കും.

മങ്കസ്സു ഇംപെക്സ് പ്രൈവറ്റ് ലിമിറ്റഡ്

v.

എയർവൈസൽ ലിമിറ്റഡ് (2018 ലെ ആർബിട്രേഷൻ ഹർജി (സിവിൽ) നമ്പർ 32)

മാർച്ച് 05, 2020

[ജസ്റ്റിസ് ആർ. ഭാനുമതി, ജസ്റ്റിസ് എ. എസ്. ബോപണ്ണ, ജസ്റ്റിസ് ഋഷികേശ് റോയ്]

ആർബിട്രേഷൻ ആൻഡ് കൺസീലിയേഷൻ നിയമം, 1996 – വകുപ്പ് 9, 11 – ഇന്ത്യയ്ക്ക് പുറത്ത് സീറ്റുള്ള അന്താരാഷ്ട്ര വാണിജ്യ ആർബിട്രേഷൻ – ഹർജിക്കാരൻ കമ്പനി (ഇന്ത്യയിൽ സംയോജിപ്പിച്ചത്) എയർ പ്യൂരിഫയറുകൾ, എയർ ക്വാളിറ്റി മോണിറ്ററുകൾ മുതലായവയുടെ വിതരണ ബിസിനസ്സിൽ ഏർപ്പെട്ടിരിക്കുന്ന – എതിർകക്ഷി കമ്പനി (ഹോങ്കോങ്ങിൽ സംയോജിപ്പിച്ചത്) എയർ ക്വാളിറ്റി മോണിറ്ററുകൾ, എയർ ക്വാളിറ്റി വിവരങ്ങൾ എന്നിവയുടെ നിർമ്മാണം, വിൽപന എന്നിവയുടെ ബിസിനസ്സിൽ ഏർപ്പെട്ടിരിക്കുന്ന – കക്ഷികൾ തമ്മിൽ ഒരു ധാരണാപത്രം ഒപ്പിട്ടു – എതിർകക്ഷി തങ്ങളുടെ എയർ ക്വാളിറ്റി മോണിറ്റർ ഉൽപ്പന്നങ്ങളുടെ മുഴുവൻ ശ്രേണിയും തുടർ വിൽപനയ്ക്കായി ഹർജിക്കാരന് വിൽക്കാൻ സമ്മതിക്കുകയും ഇന്ത്യയ്ക്കുള്ളിലെ വിൽപനയ്ക്കായി അവരെ ഒരേയൊരു വിതരണക്കാരനായി നിയമിക്കുകയും ചെയ്തു – ഐ.ക്യു.എയർ.എ.ജി. യുടെ സിഇഒയിൽ നിന്ന് ഹർജിക്കാരന് ഒരു കത്ത് ലഭിച്ചു, അതിൽ ഐ.ക്യു.എയർ.എ.ജി. എതിർകക്ഷിയുടെ എല്ലാ സാങ്കേതികവിദ്യകളും അനുബന്ധ ആസ്തികളും ഏറ്റെടുത്തെന്നും, എന്നാൽ എതിർകക്ഷിയുടെ കരാറുകളോ നിയമപരമായ ബാധ്യതകളോ ഏറ്റെടുക്കില്ലെന്നും മറ്റു വിവരങ്ങളും ഉൾപ്പെടുത്തിയിരുന്നു – തുടർന്ന്, ധാരണാപത്രത്തിലെ ഖണ്ഡം 17-ലെ ആർബിട്രേഷൻ വ്യവസ്ഥ ഉദ്ധരിച്ച് ഹർജിക്കാരൻ നോട്ടീസ് നൽകി – ധാരണാപത്രത്തിലെ നിബന്ധനകളും വ്യവസ്ഥകളും പാലിക്കാൻ എതിർകക്ഷിക്കും ഐ.ക്യു.എയർ.എ.ജി. ക്കും നിർദ്ദേശം തേടിക്കൊണ്ട് വകുപ്പ് 9 പ്രകാരം ഹർജി സമർപ്പിച്ചു – നിലവിൽ തീർപ്പാക്കാതെ ഇരിക്കുന്ന – ഖണ്ഡം 17 പ്രകാരം ഏക ആർബിട്രേറ്ററെ നിയമിക്കുന്നതിനായി വകുപ്പ് 11(6) പ്രകാരം ഈ ഹർജി സമർപ്പിച്ചു – വിധി: ഖണ്ഡം 17.1-ലെ വാക്കുകൾ ആർബിട്രേഷൻ ആസ്ഥാനം ന്യൂഡൽഹിയിലാണ് എന്ന് സൂചിപ്പിക്കുന്നില്ല – ധാരണാപത്രത്തിലെ ഖണ്ഡം 17.2, അതിൽ നിന്ന് ഉടലെടുക്കുന്നതോ അതുമായി ബന്ധപ്പെട്ടതോ ആയ തർക്കം ഹോങ്കോങ്ങിൽ അഡ്മിനിസ്റ്റർ ചെയ്യുന്ന ആർബിട്രേഷന് റഫർ ചെയ്യുകയും അന്തിമമായി പരിഹരിക്കുകയും ചെയ്യണം എന്ന് വ്യവസ്ഥ ചെയ്യുന്നു – "ഹോങ്കോങ്ങിൽ അഡ്മിനിസ്റ്റർ ചെയ്യുന്ന ആർബിട്രേഷൻ" എന്ന ഖണ്ഡം 17.2-ലെ വാക്കുകൾ ആർബിട്രേഷൻ ആസ്ഥാനം ഹോങ്കോങ്ങിലാണ് എന്നതിന്റെ സൂചനയാണ് – കക്ഷികൾ ആർബിട്രേഷന്റെ സ്ഥലമായി "ഹോങ്കോങ്ങ്" തിരഞ്ഞെടുക്കുകയും അത് ഹോങ്കോങ്ങിൽ അഡ്മിനിസ്റ്റർ ചെയ്യപ്പെടാൻ തീരുമാനിക്കുകയും ചെയ്താൽ, ഹോങ്കോങ്ങിലെ നിയമങ്ങളായിരിക്കും ആർബിട്രേഷനെ നിയന്ത്രിക്കുന്നത് – ആർബിട്രേഷൻ കരാറിന്റെ ആസ്ഥാനം ഇന്ത്യയ്ക്ക് പുറത്താണ് എന്ന് കണ്ടെത്തിയാൽ,

ഇന്ത്യൻ കോടതികൾക്ക് അവാർഡിന്മേൽ മേൽനോട്ട അധികാരം പ്രയോഗിക്കാനോ ഇടക്കാല ഉത്തരവുകൾ പുറപ്പെടുവിക്കാനോ കഴിയില്ല; അതിനാൽ, കക്ഷികൾക്ക് ഇടക്കാല പരിഹാരം ലഭ്യമാക്കുന്നതിനായി, ഡൽഹി കോടതികൾക്ക് അധികാരമുണ്ടാകും എന്ന ഖണ്ഡം 17.3 കൂട്ടിച്ചേർത്തതായി കാണപ്പെടുന്നു – ആർബിട്രേഷന്റെ ആസ്ഥാനം ഹോങ്കോങ്ങിൽ ആയതിനാൽ, ഹർജിക്കാരൻ വകുപ്പ് 11(6) പ്രകാരം ഫയൽ ചെയ്ത ഹർജി നിലനിൽക്കുന്നതല്ല, അത് തള്ളി കളയുന്നു – കക്ഷികൾക്ക് താൽപ്പര്യമുണ്ടെങ്കിൽ, ആർബിട്രേറ്ററെ നിയമിക്കുന്നതിനായി ഹോങ്കോങ്ങ് ഇന്റർനാഷണൽ ആർബിട്രേഷൻ സെന്ററിനെ സമീപിക്കാവുന്നതാണ് – ആർബിട്രേഷൻ ആൻഡ് കൺസീലിയേഷൻ ഭേദഗതി നിയമം, 2015.

ആർബിട്രേഷൻ ആൻഡ് കൺസീലിയേഷൻ നിയമം, 1996 – വകുപ്പ് 2(1)(f) – അന്താരാഷ്ട്ര വാണിജ്യ ആർബിട്രേഷൻ – അത് നിറവേറ്റേണ്ട ഘടകങ്ങൾ – വിധി: മൂന്ന് ഘടകങ്ങൾ നിറവേറ്റണം-(i) ആർബിട്രേഷൻ; (ii) ഇന്ത്യയിൽ നിലവിലുള്ള നിയമങ്ങൾ പ്രകാരം വാണിജ്യപരം ആയി കണക്കാക്കുന്നത്; (iii) കക്ഷികളിൽ ഒരാളെങ്കിലും ഇന്ത്യ ഒഴികെയുള്ള ഒരു രാജ്യത്തെ ദേശീയനോ സാധാരണ താമസക്കാരനോ ആയിരിക്കണം.

ആർബിട്രേഷൻ ആൻഡ് കൺസീലിയേഷൻ നിയമം, 1996 – വകുപ്പ് 2(2) ലെ ക്ലിപ്ത നിബന്ധന, വകുപ്പ് 9, 27, 37 – വിധി: 2015-ലെ ഭേദഗതി നിയമം വഴി, വകുപ്പ് 2(2) ന് ഒരു ക്ലിപ്ത നിബന്ധന കൂട്ടിച്ചേർത്തിട്ടുണ്ട്, അതനുസരിച്ച്, നിയമത്തിന്റെ പാർട്ട്-I-ലെ ചില വ്യവസ്ഥകൾ അതായത് വകുപ്പ് 9, 27, 37(1)(a), 37(3) എന്നിവ ആർബിട്രേഷന്റെ സ്ഥലം ഇന്ത്യയ്ക്ക് പുറത്താണെങ്കിൽ പോലും "അന്താരാഷ്ട്ര വാണിജ്യ ആർബിട്രേഷനുകൾക്ക്" ബാധകമാക്കിയിട്ടുണ്ട് – ആർബിട്രേഷൻ ആൻഡ് കൺസീലിയേഷൻ ഭേദഗതി നിയമം, 2015.

ആർബിട്രേഷൻ ആൻഡ് കൺസീലിയേഷൻ നിയമം, 1996 – ഇന്ത്യയ്ക്ക് പുറത്ത് ആസ്ഥാനമുള്ള അന്താരാഷ്ട്ര വാണിജ്യ ആർബിട്രേഷൻ – വകുപ്പ് 2(2) ലെ ക്ലിപ്ത നിബന്ധന, വകുപ്പ് 11 – വകുപ്പ് 11 ന്റെ പ്രയോഗക്ഷമത – വിധി: വകുപ്പ് 11, വകുപ്പ് 2(2) ലെ ക്ലിപ്ത നിബന്ധനയിൽ ഉൾപ്പെടുത്തിയിട്ടില്ല, അതിനാൽ, ഇന്ത്യയ്ക്ക് പുറത്ത് ആസ്ഥാനമുള്ള അന്താരാഷ്ട്ര വാണിജ്യ ആർബിട്രേഷനുകൾക്ക് അത് ബാധകമല്ല – ആർബിട്രേഷൻ ആൻഡ് കൺസീലിയേഷൻ ഭേദഗതി നിയമം, 2015.

ഹർജി തള്ളിക്കൊണ്ട്, കോടതി:

വിധി ; 1.1 ആർബിട്രേഷൻ ആൻഡ് കൺസീലിയേഷൻ നിയമം, 1996-ലെ വകുപ്പ് 2(1)(f) പ്രകാരം, ഒരു "അന്താരാഷ്ട്ര വാണിജ്യ ആർബിട്രേഷൻ" ആകാൻ, മൂന്ന് ഘടകങ്ങൾ നിറവേറ്റണം-(i) ആർബിട്രേഷൻ; (ii)

ഇന്ത്യയിൽ നിലവിലുള്ള നിയമങ്ങൾ പ്രകാരം വാണിജ്യപരമായി കണക്കാക്കുന്നത്; കൂടാതെ (iii) കക്ഷികളിൽ ഒരാളെങ്കിലും ഇന്ത്യ ഒഴികെയുള്ള ഒരു രാജ്യത്തെ പൗരനോ സാധാരണ താമസക്കാരനോ ആയിരിക്കണം. വകുപ്പ് 2(2) പ്രകാരം, ആർബിട്രേഷൻ നടക്കുന്ന സ്ഥലം ഇന്ത്യയിലാണെങ്കിൽ, പാർട്ട്-I ബാധകമാകും. "അന്താരാഷ്ട്ര വാണിജ്യ ആർബിട്രേഷൻ" ഇന്ത്യയിലാണ് ആസ്ഥാനം എങ്കിൽ, നിയമത്തിന്റെ പാർട്ട്-I ബാധകമാകും. [ഖണ്ഡിക 15, 16][574-C-D]

1.2 ആർബിട്രേഷൻ ആസ്ഥാനത്തിന്റെ പ്രാധാന്യം എന്നത്, ആർബിട്രേഷൻ നടപടികളും ആർബിട്രേഷൻ നടപടിക്രമങ്ങളും തീരുമാനിക്കുമ്പോഴും ആർബിട്രേഷൻ അവാർഡിന്മേലുള്ള ജുഡീഷ്യൽ അവലോകനത്തിലും ബാധകമായ നിയമം അത് നിർണ്ണയിക്കുന്നു എന്നതാണ്. ആർബിട്രേഷൻ നടക്കുന്ന സ്ഥലം എന്നത് ഒരു സ്ഥാപനം എവിടെയാണ് സ്ഥിതി ചെയ്യുന്നത് എന്നതിനെക്കുറിച്ചോ അല്ലെങ്കിൽ വാദം കേൾക്കലുകൾ എവിടെയാണ് നടക്കുന്നത് എന്നതിനെക്കുറിച്ചോ മാത്രമല്ല. മറിച്ച്, ആർബിട്രേഷൻ നടപടികൾക്ക് മേൽനോട്ടം വഹിക്കുന്ന അധികാരം ഏത് കോടതിക്കാണ് എന്നതാണ്. "ആർബിട്രേഷൻ ആസ്ഥാനവും" "ആർബിട്രേഷൻ വേദിയും" പരസ്പരം മാറി ഉപയോഗിക്കാൻ കഴിയില്ല. കേവലം "ആർബിട്രേഷൻ സ്ഥലം" എന്ന പ്രയോഗം മാത്രം കക്ഷികളുടെ ഉദ്ദേശ്യം അത് ആർബിട്രേഷന്റെ "ആസ്ഥാനമായി" കണക്കാക്കാൻ ഉദ്ദേശിച്ചതാണോ എന്ന് നിർണ്ണയിക്കുന്നതിനുള്ള അടിസ്ഥാനമാകാൻ കഴിയില്ല. കരാറിലെ മറ്റ് ഖണ്ഡങ്ങളിൽ നിന്നും കക്ഷികളുടെ പെരുമാറ്റത്തിൽ നിന്നും "ആസ്ഥാനത്തെ" കുറിച്ചുള്ള കക്ഷികളുടെ ഉദ്ദേശ്യം നിർണ്ണയിക്കണം. ആർബിട്രേഷൻ കരാർ വായിക്കുമ്പോൾ, "ആർബിട്രേഷൻ സ്ഥലം" എന്ന നിലയിൽ ഹോങ്കോങ്ങിനെ സൂചിപ്പിച്ചത് ആർബിട്രേഷൻ നടപടികളുടെ "വേദിയായി" (venue) ലളിതമായി പരാമർശിച്ചതല്ല എന്നത് വ്യക്തമാണ്; മറിച്ച്, ഹോങ്കോങ്ങിനെക്കുറിച്ചുള്ള പരാമർശം, ഹോങ്കോങ്ങിൽ അഡ്മിനിസ്റ്റർ ചെയ്യുന്ന ആർബിട്രേഷൻ വഴിയുള്ള അന്തിമ തീർപ്പിനാണ്. ധാരണാപത്രത്തിലെ ഖണ്ഡം 17.2 വ്യവസ്ഥ ചെയ്യുന്നത്, ധാരണാപത്രത്തിൽ നിന്ന് ഉടലെടുക്കുന്നതോ അതുമായി ബന്ധപ്പെട്ടതോ ആയ തർക്കങ്ങൾ, അതിന്റെ നിലനിൽപ്പ്, സാധുത, വ്യാഖ്യാനം, ലംഘനം, അല്ലെങ്കിൽ അവസാനിപ്പിക്കൽ എന്നിവ ഉൾപ്പെടെ, ഹോങ്കോങ്ങിൽ തീർപ്പാക്കുന്ന ആർബിട്രേഷന് റഫർ ചെയ്യുകയും അന്തിമമായി പരിഹരിക്കുകയും ചെയ്യണം എന്നാണ്. "ഹോങ്കോങ്ങിൽ അഡ്മിനിസ്റ്റർ ചെയ്യുന്ന ആർബിട്രേഷൻ" എന്ന ഖണ്ഡം 17.2-ലെ വാക്കുകൾ ആർബിട്രേഷന്റെ ആസ്ഥാനം ഹോങ്കോങ്ങിലാണ് എന്നതിന്റെ സൂചനയാണ്. കക്ഷികൾ ആർബിട്രേഷന്റെ സ്ഥലമായി "ഹോങ്കോങ്ങ്" തിരഞ്ഞെടുക്കുകയും അത് ഹോങ്കോങ്ങിൽ നടപ്പാക്കാൻ തീരുമാനിക്കുകയും ചെയ്താൽ, ഹോങ്കോങ്ങിലെ നിയമങ്ങളായിരിക്കും ആർബിട്രേഷനെ നിയന്ത്രിക്കുന്നത്. ആർബിട്രേറ്ററെ നിയമിക്കുന്നതിന് ഇന്ത്യൻ കോടതികൾക്ക് അധികാരമില്ല. ആർബിട്രേഷൻ കരാറിന്റെ ആസ്ഥാനം ഇന്ത്യയ്ക്ക് പുറത്താണ് എന്ന് കണ്ടെത്തിയാൽ, ഇന്ത്യൻ കോടതികൾക്ക് അവാർഡിന്മേൽ മേൽനോട്ട അധികാരം പ്രയോഗിക്കാനോ ഇടക്കാല ഉത്തരവുകൾ പുറപ്പെടുവിക്കാനോ കഴിയില്ല. അതിനാൽ,

കക്ഷികൾക്ക് ഇടക്കാല പരിഹാരം തേടാൻ കഴിയുന്നതിനായി, ഡൽഹി കോടതികൾക്ക് അധികാരമുണ്ടാകും എന്ന് കക്ഷികൾ സമ്മതിച്ച ഖണ്ഡം 17.3 കൂട്ടിച്ചേർക്കേണ്ടത് ആവശ്യമായിരുന്നു. 2015-ലെ ഭേദഗതി നിയമം (പ്രാബല്യത്തിൽ വന്നത് 23.10.2015) വഴി, നിയമത്തിന്റെ വകുപ്പ് 2(2) ന് ഒരു ക്ലിപ്ത നിബന്ധന (ഉപബന്ധം) കൂട്ടിച്ചേർത്തിട്ടുണ്ട്, അതനുസരിച്ച്, ആർബിട്രേഷൻ നടക്കുന്ന സ്ഥലം ഇന്ത്യയ്ക്ക് പുറത്താണെങ്കിൽ പോലും, നിയമത്തിന്റെ പാർട്ട്-I-ലെ ചില വ്യവസ്ഥകൾ അതായത് വകുപ്പ് 9 (ഇടക്കാല പരിഹാരം), വകുപ്പ് 27 (തെളിവുകൾക്കായി കോടതിയുടെ സഹായം), വകുപ്പ് 37(1)(a) (ഉത്തരവുകൾക്കെതിരായ അപ്പീൽ), കൂടാതെ വകുപ്പ് 37(3) എന്നിവ "അന്താരാഷ്ട്ര വാണിജ്യ ആർബിട്രേഷനുകൾക്ക്" ബാധകമാക്കിയിട്ടുണ്ട്. വകുപ്പ് 11, ക്ലിപ്ത നിബന്ധനയിൽ ഉൾപ്പെടുത്തിയിട്ടില്ല, അതനുസരിച്ച് ഇന്ത്യയ്ക്ക് പുറത്ത് ആസ്ഥാനമുള്ള "അന്താരാഷ്ട്ര വാണിജ്യ ആർബിട്രേഷനുകൾക്ക്" അത് ബാധകമല്ല. വകുപ്പ് [ഖണ്ഡിക 19-23, 25][575-F-G; 576-A, D-G; 578-H; 579-A-B]

1.3 ഖണ്ഡം 17.1-ലെ വാക്കുകൾ ആർബിട്രേഷന്റെ ആസ്ഥാനം ന്യൂഡൽഹിയിലാണ് എന്ന് സൂചിപ്പിക്കുന്നില്ല. "അന്താരാഷ്ട്ര വാണിജ്യ ആർബിട്രേഷനുകൾക്ക്" പാർട്ട്-I ബാധകമല്ലാത്തതിനാൽ, കക്ഷികൾക്ക് ഇടക്കാല പരിഹാരം ലഭ്യമാക്കുന്നതിനായി ഖണ്ഡം 17.3 കൂട്ടിച്ചേർത്തതായി കാണപ്പെടുന്നു. ഖണ്ഡം 17.1-ലെ "അതിന്റെ നിയമ വൈരുദ്ധ്യ വ്യവസ്ഥകൾ പരിഗണിക്കാതെയും ന്യൂഡൽഹിയിലെ കോടതികൾക്ക് അധികാരപരിധി ഉണ്ടായിരിക്കും" എന്ന വാക്കുകൾ ഖണ്ഡം 17.3-മായി ചേർത്ത് വായിക്കേണ്ടതാണ്. ആർബിട്രേഷന്റെ ആസ്ഥാനം ഹോങ്കോങ്ങിൽ ആയതിനാൽ, ഹർജിക്കാരൻ നിയമത്തിന്റെ വകുപ്പ് 11(6) പ്രകാരം ഫയൽ ചെയ്ത ഹർജി നിലനിൽക്കുന്നതല്ല. [ഖണ്ഡിക 26][579-F-H]

ഭാരത് അലുമിനിയം കമ്പനി v. കൈസർ അലുമിനിയം ടെക്നിക്കൽ സർവീസസ് ഇൻകോർപ്പറേറ്റഡ് (BALCO) (2012) 9 SCC 552 : [2012] 12 SCR 327 – പിന്തുടർന്നു.

എനർകോൺ (ഇന്ത്യ) ലിമിറ്റഡും മറ്റുള്ളവരും v. എനർകോൺ GMBH ഉം മറ്റൊന്നും (2014) 5 SCC 1 : [2014] 2 SCR 855; എയ്റ്റ്സെൻ ബൾക്ക് എ / എസ് v. ആശാപുര മിനെക്കെം ലിമിറ്റഡും മറ്റൊന്നും (2016) 11 SCC 508 : [2016] 2 SCR 634; ഇൻഡസ് മൊബൈൽ ഡിസ്ട്രിബ്യൂഷൻ (P) ലിമിറ്റഡ് v. ഡാറ്റാവിൻഡ് ഇന്നൊവേഷൻസ് (P) ലിമിറ്റഡും മറ്റുള്ളവരും (2017) 7 SCC 678 : [2017] 4 SCR 744 – ആശ്രയിച്ചു.

യൂണിയൻ ഓഫ് ഇന്ത്യ v. ഹാർഡി എക്സ്പ്ലോറേഷൻ ആൻഡ് പ്രൊഡക്ഷൻ (ഇന്ത്യ) INC (2018) 7 SCC 374 : [2018] 5 SCR 662; BGS SGS SOMA JV v. NHPC Ltd. 2019 (17) സ്കെയിൽ 369; ചന്ദ്ര പ്രകാശും മറ്റുള്ളവരും v. യു.പി സംസ്ഥാനവും മറ്റൊരാളും (2002) 4 SCC 234 : [2002] 2 SCR 913 – പരാമർശിച്ചു.

റഫറൻസ്

[2018] 5 SCR 662 പരാമർശിച്ചു ഖണ്ഡിക 9

2019 (17) SCALE 369 പരാമർശിച്ചു ഖണ്ഡിക 11

[2012] 12 SCR 327 പിന്തുടർന്നു ഖണ്ഡിക 12

[2002] 2 SCR 913 പരാമർശിച്ചു ഖണ്ഡിക 13

[2014] 2 SCR 855 ആശ്രയിച്ചു ഖണ്ഡിക 19

[2016] 2 SCR 634 ആശ്രയിച്ചു ഖണ്ഡിക 23

[2017] 4 SCR 744 ആശ്രയിച്ചു ഖണ്ഡിക 24

സിവിൽ അസ്സൽ ആധികാരിത (2018 ലെ ആർബിട്രേഷൻ ഹർജി (സിവിൽ) നമ്പർ 32 .

1996-ലെ ആർബിട്രേഷൻ ആൻഡ് കൺസീലിയേഷൻ നിയമം വകുപ്പ് 11(6) ഉം, 2015-ലെ ആർബിട്രേഷൻ ആൻഡ് കൺസീലിയേഷൻ (ഭേദഗതി) നിയമവും, 1996-ലെ അപ്പോയിൻ്റ്മെൻ്റ് ഓഫ് ആർബിട്രേറ്റർ ബൈ ദി ചീഫ് ജസ്റ്റിസ് ഓഫ് ഇന്ത്യ സ്കീമും പ്രകാരം 2016.09.12-ലെ ധാരണാപത്രത്തിലെ ഖണ്ഡം 17.2 പ്രകാരം ഏക ആർബിട്രേറ്ററെ നിയമിക്കുന്നതിനായി സമർപ്പിച്ച ഹർജി.

ഹാജരായ കക്ഷികൾക്കുവേണ്ടി: റിതിൻ റായ്, സീനിയർ അഡ്വ.; വികാസ് ദത്ത, ഉജ്ജ്വൽ നഗായിച്ച്, സിദ്ധാർത്ഥ് സിൽവാൾ, ഒ. പി. ഭദാനി, അഡ്വ. കൃതിക ഭരദ്വാജ്, സിദ്ധാർത്ഥ് ത്ധാ, ഗ്രഞ്ജൻ മാത്തൂർ എന്നിവർ.

കോടതിയുടെ വിധിന്യായം നൽകിയത്: **ജസ്റ്റിസ് ആർ. ഭാനുമതി, ആണ്.**

1. ഇന്ത്യയിൽ സംയോജിപ്പിച്ച ഹർജിക്കാരൻ കമ്പനിയും ഹോങ്കോങ്ങിലെ നിയമപ്രകാരം സംയോജിപ്പിച്ച എതിർകക്ഷിയും തമ്മിൽ 2016.09.12-ന് ഉണ്ടാക്കിയ ധാരണാപത്രത്തിലെ ഖണ്ഡം 17.2 പ്രകാരം ഒരു ഏക ആർബിട്രേറ്ററെ നിയമിക്കണമെന്ന് ആവശ്യപ്പെട്ട്, 1996-ലെ ആർബിട്രേഷൻ ആൻഡ് കൺസീലിയേഷൻ നിയമം വകുപ്പ് 11(6) ഉം, 2015-ലെ ആർബിട്രേഷൻ ആൻഡ് കൺസീലിയേഷൻ (ഭേദഗതി) നിയമവും 1996-ലെ അപ്പോയിൻ്റ്മെൻ്റ് ഓഫ് ആർബിട്രേറ്റർ ബൈ ദി ചീഫ് ജസ്റ്റിസ് ഓഫ് ഇന്ത്യ സ്കീമും പ്രകാരം ഈ ഹർജി ഫയൽ ചെയ്തിരിക്കുന്നു.

2. ഈ ഹർജിയുടെ ആവശ്യകതയ്ക്ക് പ്രസക്തമായ കേസിന്റെ സംക്ഷിപ്ത വസ്തുതകൾ താഴെ നൽകുന്നു:

ഇന്ത്യയിൽ സംയോജിപ്പിച്ച ഹർജിക്കാരൻ കമ്പനി "അറ്റ്ലാന്റ ഹെൽത്ത്കെയർ" എന്ന ബ്രാൻഡ് നാമത്തിൽ ബിസിനസ്സ് നടത്തുന്നു, കൂടാതെ എയർ ക്വാളിറ്റി മാനേജ്മെന്റ്, എയർ പ്യൂരിഫയറുകൾ, കാർ പ്യൂരിഫയറുകൾ, മലിനീകരണ വിരുദ്ധ മാസ്കുകൾ, എയർ ക്വാളിറ്റി മോണിറ്ററുകൾ എന്നിവയുടെ വിതരണം എന്നിവയാണ് അവരുടെ ബിസിനസ്സ്. എതിർകക്ഷി ഹോങ്കോങ്ങിലെ നിയമപ്രകാരം സംയോജിപ്പിച്ച ഒരു കമ്പനിയാണ്. എയർ ക്വാളിറ്റി മോണിറ്ററുകളുടെ നിർമ്മാണവും വിൽപനയും എയർ ക്വാളിറ്റി വിവരങ്ങളും ആണ് അവരുടെ ബിസിനസ്സ്. 2016.09.12-ന് കക്ഷികൾ തമ്മിൽ ഒരു ധാരണാപത്രം ഒപ്പിട്ടു. ഇതനുസരിച്ച്, എതിർകക്ഷിയുടെ എയർ ക്വാളിറ്റി മോണിറ്റർ ഉൽപ്പന്നങ്ങളുടെ മുഴുവൻ ശ്രേണിയും തുടർ വിൽപനയ്ക്കായി ഹർജിക്കാരന് വിൽക്കാൻ എതിർകക്ഷി സമ്മതിച്ചു. കരാർ വ്യവസ്ഥകൾ പ്രകാരം, ഇന്ത്യയ്ക്കുള്ളിലെ വിൽപനയ്ക്കായി ഉൽപ്പന്നങ്ങളുടെ ഒരേയൊരു വിതരണക്കാരനായി ഹർജിക്കാരനെ നിയമിച്ചു. കൂടാതെ, ശ്രീലങ്ക, ബംഗ്ലാദേശ്, നേപ്പാൾ എന്നിവിടങ്ങളിലെ വിൽപനയ്ക്കുള്ള വിതരണത്തിനായി ഹർജിക്കാരന് സമ്പൂർണ അവകാശങ്ങളും നൽകിയിരുന്നു. എയർ ക്വാളിറ്റി മോണിറ്ററുകളുടെ ആദ്യ ബാച്ച് ഇന്ത്യയിൽ വിതരണം ചെയ്ത തീയതിയായ 2016.10.03-ൽ നിന്നോ അല്ലെങ്കിൽ 2016.11.01-ൽ നിന്നോ ഇതിൽ ഏതാണോ പിന്നീടുള്ള തീയതി, ആ തീയതി മുതൽ, അഞ്ച് വർഷത്തേക്ക് ഈ കരാർ തുടരേണ്ടതായിരുന്നു. ഹർജിക്കാരന്റെ അഭിപ്രായത്തിൽ, ഉൽപ്പന്നങ്ങൾ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്നതിനും ഇന്ത്യയിൽ ഒരു ബ്രാൻഡ് മൂല്യം സൃഷ്ടിക്കുന്നതിനുമായി ഏകദേശം 17,00,000/- രൂപ അവർ ചെലവഴിച്ചു. കൂടാതെ, ഇൻഡോ-ജർമ്മൻ നാച്ചുറൽ ഹെൽത്ത് ഫെയർ, ഇന്ത്യ ഇന്റർനാഷണൽ ട്രേഡ് ഫെയർ പോലുള്ള പതിനഞ്ചിലധികം ബിസിനസ്സ് ഇവന്റുകളിൽ ഉൽപ്പന്നങ്ങൾ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്നതിനായി 9,00,000/- രൂപയും ഹർജിക്കാരൻ ചെലവഴിച്ചു.

3. 2017.10.14-ന്, ഐ.ക്യു.എയർ.എ.ജി. (നിർദ്ദേശിക്കപ്പെട്ട എതിർകക്ഷി നമ്പർ 2) ലെ മിസ്റ്റർ. ചാർൾ കാറ്റർ എന്നയാളിൽ നിന്ന് ഹർജിക്കാരന് ഒരു ഇ-മെയിൽ ലഭിച്ചു, അതിൽ എതിർകക്ഷി ഐ.ക്യു.എയർ.എ.ജി. യുടെ ഭാഗമാണെന്ന് അറിയിച്ചു. ഇ-മെയിലിനൊപ്പം ഐ.ക്യു.എയർ.എ.ജി. യുടെ സിഇഒയുടെ 2017.10.13-ലെ ഒരു കത്തും ചേർത്തിരുന്നു. അതിൽ, ഐ.ക്യു.എയർ.എ.ജി. എതിർകക്ഷിയുടെ എല്ലാ സാങ്കേതികവിദ്യകളും അനുബന്ധ ആസ്തികളും ഏറ്റെടുത്തു എന്ന് പറഞ്ഞിരുന്നു. കൂടാതെ, എയർവിഷ്വൽ നോഡ് എന്ന ഉൽപ്പന്നം നിർത്തലാക്കി എന്നും, ഐ.ക്യു.എയർ.എ.ജി. ഐക്യുഎയർ എയർവിഷ്വൽ പ്രോ എന്ന പേരിൽ പുതിയതും മെച്ചപ്പെടുത്തിയതുമായ ഒരു പതിപ്പ് വീണ്ടും പുറത്തിറക്കുന്ന പ്രക്രിയയിലാണെന്നും അറിയിച്ചു. എതിർകക്ഷിയുടെ കരാറുകളോ നിയമപരമായ ബാധ്യതകളോ ഐ.ക്യു.എയർ.എ.ജി. ഏറ്റെടുക്കില്ലെന്നും പുതിയ കരാറുകൾ ചർച്ച ചെയ്യുന്നതിനായി റീസെല്ലർമാരുമായി കേസ് അടിസ്ഥാനത്തിൽ

പ്രവർത്തിക്കുമെന്നും, ഐക്യൂഎയർ എയർവിഷ്വൽ ഉൽപ്പന്നങ്ങൾ പ്രത്യേക ഡീലർ കരാറുകൾ പ്രകാരം ലഭ്യമാക്കുമെന്നും കത്തിൽ പറഞ്ഞിരുന്നു.

4. 2017.10.15-ന് ഹർജിക്കാരൻ മറുപടി അയച്ചു, അതിൽ എതിർകക്ഷിയുമായുള്ള ധാരണാപത്രത്തിലെ വ്യവസ്ഥകൾ ഉദ്ധരിച്ചുകൊണ്ട്, ഇന്ത്യയുടെ പ്രദേശത്ത് അഞ്ച് വർഷത്തേക്ക് എയർവിഷ്വൽ ഉൽപ്പന്നങ്ങൾ വിൽക്കുന്നതിനുള്ള ഒരേയൊരു അവകാശം ഹർജിക്കാരനുണ്ടെന്ന് പറഞ്ഞു. കൂടാതെ, ധാരണാപത്രത്തിലെ വ്യവസ്ഥകൾ പ്രകാരം, സ്ഥാപനത്തിന്റെ ഏതെങ്കിലും ടേക്ക് ഓവർ/ബൈ ഔട്ട് അല്ലെങ്കിൽ ഷെയർഹോൾഡിംഗിൽ മാറ്റം ഉണ്ടാകുന്ന സാഹചര്യത്തിൽ, ബിസിനസ്സ്/ആസ്തികൾ ഏറ്റെടുക്കുന്ന കക്ഷി അതേ നിബന്ധനകളിലും വ്യവസ്ഥകളിലും കരാറിനെ മാനിക്കുമെന്ന് ഉറപ്പാക്കാൻ എതിർകക്ഷിക്ക് ബാധ്യതയുണ്ടെന്നും, എതിർകക്ഷിയുടെ ബിസിനസ്സ്/ആസ്തികൾ ഏറ്റെടുത്തത് നിലവിലുള്ള ബാധ്യതകളും കടപ്പാടുകളും കണക്കിലെടുത്താണെന്ന് അനുമാനിക്കുന്നു എന്നും ഹർജിക്കാരൻ പ്രസ്താവിച്ചു.

5. 2017.10.31-ന്, പർച്ചേസ് ഓർഡറുകൾ നൽകാൻ സൗകര്യമൊരുക്കുന്നതിനായി പ്രൊഫോർമ ഇൻവോയ്സ് ആവശ്യപ്പെട്ട് ഹർജിക്കാരൻ എതിർകക്ഷിക്കും ഐ.ക്യു.എയർ.എ.ജി. ക്കും ഇ-മെയിൽ അയച്ചു. മറുപടിയായി, എതിർകക്ഷിയുടെ നിയമപരമായ ബാധ്യതകൾ ഒന്നും തന്നെ ഏറ്റെടുത്തിട്ടില്ലെന്ന് ഐ.ക്യു.എയർ.എ.ജി. വീണ്ടും ആവർത്തിച്ചു. എന്നിരുന്നാലും, ഹർജിക്കാരനും എതിർകക്ഷിയും തമ്മിൽ സമ്മതിച്ച ഒരു യൂണിറ്റിന് 110 യുഎസ് ഡോളർ എന്ന യഥാർത്ഥ വിലയ്ക്ക് പകരം, ഒരു യൂണിറ്റിന് 172 യുഎസ് ഡോളർ എന്ന പുതിയ മൊത്തവിലയിൽ ഒരു പുതിയ സമ്പൂർണ ക്രമീകരണം വഴി IQAir ബ്രാൻഡഡ് എയർവിഷ്വൽ Pro ഹർജിക്കാരന് നൽകാൻ അവർ വാഗ്ദാനം ചെയ്തു. തുടർന്ന് ഹർജിക്കാരൻ നിരവധി ഇ-മെയിലുകൾ അയച്ചെങ്കിലും മറുപടിയൊന്നും ലഭിച്ചില്ല. 2017.12.08-ന്, ധാരണാപത്രത്തിലെ ഖണ്ഡം 17-ൽ നൽകിയിട്ടുള്ള ആർബിട്രേഷൻ വ്യവസ്ഥ ഉദ്ധരിച്ച് ഹർജിക്കാരൻ ഒരു നോട്ടീസ് നൽകി. എതിർകക്ഷിയുടെയും ഐ.ക്യു.എയർ.എ.ജി. യുടെയും സമ്മതത്തിന് വിധേയമായി, ബഹുമാനപ്പെട്ട ജസ്റ്റിസ് ആർ.സി. ചോപ്രയുടെ പേര് ആർബിട്രേറ്ററായി ഹർജിക്കാരൻ നിർദ്ദേശിക്കുകയും ചെയ്തു.

6. 2017.12.11-ന് ഹർജിക്കാരൻ ഡൽഹി ഹൈക്കോടതിയിൽ 1996-ലെ ആർബിട്രേഷൻ ആൻഡ് കൺസീലിയേഷൻ നിയമത്തിലെ വകുപ്പ് 9 പ്രകാരം ഒരു ഹർജി ഫയൽ ചെയ്തു. 2016.09.12-ലെ ധാരണാപത്രത്തിലെ നിബന്ധനകളും വ്യവസ്ഥകളും മാനിക്കാനും, ധാരണാപത്രം പ്രകാരമുള്ള എല്ലാ ഉൽപ്പന്നങ്ങളുടെയും വിൽപ്പനയ്ക്ക് അംഗീകൃത വിതരണക്കാരനായി തുടർന്നും പ്രവർത്തിക്കാൻ ഹർജിക്കാരനെ അനുവദിക്കാനും, ധാരണാപത്രം അവസാനിപ്പിക്കുന്നതിൽ നിന്നും ധാരണാപത്രത്തിന്റെ വിഷയമായ ഉൽപ്പന്നങ്ങൾക്കായി മൂന്നാം കക്ഷികളുമായി ഏതെങ്കിലും കരാറിൽ ഏർപ്പെടുന്നതിൽ നിന്നും

എതിർകക്ഷിയെയും ഐ.ക്യു.എയർ.എ.ജി. യെയും തടയണമെന്നും ആവശ്യപ്പെട്ട് നിർദ്ദേശങ്ങൾ തേടി. 2018.02.28-ലെ ഇടക്കാല ഉത്തരവ് പ്രകാരം, ഹൈക്കോടതി എതിർകക്ഷിക്ക് അതിന്റെ ഏതെങ്കിലും ഉൽപ്പന്നങ്ങൾ ഇന്ത്യയിൽ വിൽക്കുന്നതിൽ നിന്ന് നിയന്ത്രണം ഏർപ്പെടുത്തി. ഹർജിക്കാരൻ സമർപ്പിച്ച നിയമത്തിന്റെ വകുപ്പ് 9 പ്രകാരമുള്ള ഈ ഹർജി ഹൈക്കോടതിയിൽ ഇപ്പോഴും തീർപ്പാക്കാതെ ഇരിക്കുന്നു.

7. ആർബിട്രേഷൻ വ്യവസ്ഥ ഉദ്ധരിച്ചുകൊണ്ട് 2017.12.08-ന് ഹർജിക്കാരൻ നൽകിയ നോട്ടീസിനുള്ള മറുപടിയായി, ഐ.ക്യു.എയർ.എ.ജി. തങ്ങളുടെ അസറ്റ് പർച്ചേസ് കരാർ പ്രകാരം എതിർകക്ഷിയുടെ കരാർപരമോ നിയമപരമോ ആയ ബാധ്യതകളൊന്നും ഏറ്റെടുത്തിട്ടില്ലെന്നും ധാരണാപത്രത്തിലെ നിബന്ധനകൾ ഐ.ക്യു.എയർ.എ.ജി. ക്ക് ബാധകമല്ലെന്നും 2017.12.15-ലെ കത്തിലൂടെ അറിയിച്ചു. എതിർകക്ഷി 2017.12.08-ലെ നോട്ടീസിന് 2018.01.05-ന് മറുപടി അയച്ചു. അതിൽ, ധാരണാപത്രത്തിലെ ഖണ്ഡം 17, ആർബിട്രേഷൻ ഹോങ്കോങ്ങിൽ അഡ്മിനിസ്റ്റർ ചെയ്യപ്പെടാനും അവിടെ ആസ്ഥാനം നേടാനും വ്യവസ്ഥ ചെയ്യുന്നു എന്ന് പ്രസ്താവിച്ചു. ആർബിട്രേഷൻ വഴി തർക്കം പരിഹരിക്കാൻ ഹർജിക്കാരൻ ആഗ്രഹിക്കുന്നുവെങ്കിൽ, അവർ ഹോങ്കോങ്ങിലെ ഒരു ആർബിട്രേഷൻ സ്ഥാപനത്തിന് തർക്കം റഫർ ചെയ്യണം എന്നും എതിർകക്ഷി വാദിച്ചു. കൂടാതെ, എതിർകക്ഷി ആഡ് ഹോക്ക് ആർബിട്രേഷന് സമ്മതിച്ചിട്ടില്ലെന്നും, ഹോങ്കോങ്ങിൽ രൂപീകരിച്ച ആർബിട്രേഷനാണ് എന്ന് വ്യക്തമായി സമ്മതിച്ചതെന്നും പ്രസ്താവിച്ചു. ഈ പശ്ചാത്തലത്തിലാണ്, ധാരണാപത്രത്തിലെ ഖണ്ഡം 17 പ്രകാരം ഏക ആർബിട്രേറ്ററെ നിയമിക്കണമെന്ന് ആവശ്യപ്പെട്ട് ഹർജിക്കാരൻ ആർബിട്രേഷൻ ആൻഡ് കൺസീലിയേഷൻ നിയമത്തിലെ വകുപ്പ് 11(6) പ്രകാരം ഹർജി ഫയൽ ചെയ്തത്.

8. ഹർജിക്കാരന്റെ അഭിപ്രായത്തിൽ, ഹർജിക്കാരനും എതിർകക്ഷിയും തമ്മിലുള്ള നിർദ്ദിഷ്ട ആർബിട്രേഷൻ, കമ്പനീസ് നിയമം, 1956 പ്രകാരം ഇന്ത്യയിൽ രജിസ്റ്റർ ചെയ്ത ഒരു കമ്പനിയും ഹോങ്കോങ്ങിലെ നിയമപ്രകാരം സംയോജിപ്പിച്ച ഒരു ബോഡി കോർപ്പറേറ്റ് ആയ എതിർകക്ഷിയും തമ്മിലായതിനാൽ, 1996-ലെ ആർബിട്രേഷൻ ആൻഡ് കൺസീലിയേഷൻ നിയമത്തിലെ വകുപ്പ് 2(1)(f) പ്രകാരം ഡൽഹിയിൽ ആർബിട്രേഷൻ ആസ്ഥാനമുള്ള ഒരു "അന്താരാഷ്ട്ര വാണിജ്യ ആർബിട്രേഷൻ" ആണ്. അതിനാൽ, വകുപ്പ് 11(6) വകുപ്പ് 11(9) മായി ചേർത്ത് വായിക്കുമ്പോൾ, ഹർജിക്കാരൻ ആർബിട്രേറ്ററെ നിയമിക്കാൻ ആവശ്യപ്പെടുന്നു.

9. ഹർജിക്കാരന് വേണ്ടി ഹാജരായ അഭിഭാഷകൻ മിസ്റ്റർ. വികാസ് ദത്ത സമർപ്പിച്ചത്, ധാരണാപത്രത്തിലെ ഖണ്ഡം 17.1 പ്രകാരം ധാരണാപത്രം ഇന്ത്യയിലെ നിയമങ്ങൾക്ക് വിധേയമാണെന്നും ന്യൂഡൽഹിയിലെ കോടതികൾക്ക് അധികാരപരിധി ഉണ്ടെന്നും വ്യക്തമായി വ്യവസ്ഥ ചെയ്യുന്നു എന്നാണ്. ഹർജിക്കാരനും

എതിർകക്ഷിയും ഹോങ്കോങ്ങിനെ ആർബിട്രേഷന്റെ "വേദിയായി" മാത്രമേ അംഗീകരിച്ചിട്ടുള്ളൂ എന്നും, ഹോങ്കോങ്ങ് ആർബിട്രേഷന്റെ നിയമപരമായ ആസ്ഥാനമല്ലെന്നും സമർപ്പിച്ചു. യൂണിയൻ ഓഫ് ഇന്ത്യ v. ഹാർഡി എക്സ്പ്ലോറേഷൻ ആൻഡ് പ്രൊഡക്ഷൻ (ഇന്ത്യ) INC [(2018) 7 SCC 374] എന്ന കേസിലെ തീരുമാനത്തെക്കുറിച്ച്, ഹർജിക്കാരന്റെ അഭിഭാഷകൻ വാദിച്ചത്, വിധിന്യായത്തിലെ തത്വം വ്യക്തമാക്കുന്നത്, ഒരു "വേദി" ഒരു "ആസ്ഥാനമായി " മാറണമെങ്കിൽ – (i) മറ്റ് വ്യവസ്ഥകളൊന്നും നൽകിയിട്ടില്ലെങ്കിൽ മാത്രം; (ii) "സ്ഥലം" എന്ന പദത്തിന് ഒരു മുൻവ്യവസ്ഥ കൂട്ടിച്ചേർത്തിട്ടുണ്ടെങ്കിൽ, "വേദി" "ആസ്ഥാനത്തിന്" തുല്യമാകുന്നതിന് ആ വ്യവസ്ഥ/സൂചന ആദ്യം പാലിക്കണം. ധാരണാപത്രം ഇന്ത്യയിലെ നിയമങ്ങൾക്ക് വിധേയമാണെന്നും ന്യൂഡൽഹിയിലെ കോടതികൾക്ക് അധികാരപരിധി ഉണ്ടെന്നും കക്ഷികൾ വ്യക്തമായി സമ്മതിച്ച ഖണ്ഡം 17.1-ന്റെ വെളിച്ചത്തിൽ, നിയമത്തിന്റെ പാർട്ട്-I ബാധകമാണെന്നും, അതിനാൽ ഏക ആർബിട്രേറ്ററെ നിയമിക്കാൻ ആവശ്യപ്പെടുന്നു എന്നും സമർപ്പിച്ചു.

10. എതിർകക്ഷിക്ക് വേണ്ടി ഹാജരായ സീനിയർ അഭിഭാഷകൻ മിസ്റ്റർ. റിതിൻ റായ് സമർപ്പിച്ചത്, കക്ഷികൾ തമ്മിലുള്ള ധാരണാപത്രത്തിലെ ഖണ്ഡം 17.2 പ്രകാരം ആർബിട്രേഷന്റെ സ്ഥലം ഹോങ്കോങ്ങ് ആയിരിക്കണം എന്നാണ്. ആർബിട്രേഷന്റെ സ്ഥലം ഇന്ത്യയ്ക്ക് പുറത്തായതിനാൽ, നിലവിലെ തർക്കത്തിന് ആർബിട്രേഷൻ ആൻഡ് കൺസീലിയേഷൻ നിയമത്തിലെ വകുപ്പ് 11 ബാധകമല്ല. "ആർബിട്രേഷന്റെ സ്ഥലം ഹോങ്കോങ്ങ് ആയിരിക്കും" എന്ന് വ്യവസ്ഥ ചെയ്യുന്ന ഖണ്ഡം 17.2-ൽ ഉപയോഗിച്ചിരിക്കുന്ന പ്രയോഗം, അതിലുപരിയായി "ധാരണാപത്രത്തിൽ നിന്ന് ഉടലെടുക്കുന്ന എല്ലാ തർക്കങ്ങളും ഹോങ്കോങ്ങിൽ റഫർ ചെയ്യുകയും അന്തിമമായി പരിഹരിക്കുകയും അഡ്മിനിസ്റ്റർ ചെയ്യുകയും ചെയ്യും" എന്ന് കൂടി വ്യവസ്ഥ ചെയ്യുന്നതിനാൽ, കക്ഷികൾ തമ്മിലുള്ള ആർബിട്രേഷൻ ഹോങ്കോങ്ങിൽ ആയിരിക്കും ആസ്ഥാനം എന്നും വ്യക്തമായി കാണിക്കുന്നു എന്നും അതിനാൽ പാർട്ട്-I ബാധകമല്ലെന്നും നിലവിലെ തർക്കത്തിന് വകുപ്പ് 11 ബാധകമല്ലെന്നും സീനിയർ അഭിഭാഷകൻ സമർപ്പിച്ചു. ആർബിട്രേറ്ററെ നിയമിക്കുന്നതിനുള്ള ഹർജി പരിഗണിക്കാൻ ഇന്ത്യൻ കോടതികൾക്ക് അധികാരപരിധിയില്ലെന്നും, ഹർജിക്കാരൻ ഹോങ്കോങ്ങ് ഇന്റർനാഷണൽ ആർബിട്രേഷൻ സെന്ററിനെ സമീപിക്കണമെന്നും സീനിയർ അഭിഭാഷകൻ സമർപ്പിച്ചു.

11. എതിർകക്ഷിക്ക് വേണ്ടി ബിജിഎസ് എസ്ജിഎസ് സോമ ജെവി v. എൻഎച്ച്പിസി ലിമിറ്റഡ്. [2019 (17) SCALE 369] എന്ന കേസിലെ വിധിന്യായത്തിൽ ആശ്രയിച്ചു. അതിൽ, "ആർബിട്രേഷൻ നടപടികൾ" എന്ന പ്രയോഗം വ്യക്തമാക്കുന്നത്, "വേദി" യഥാർത്ഥത്തിൽ "ആർബിട്രേഷൻ നടപടികളുടെ ആസ്ഥാനമാണ്", കാരണം ഈ പ്രയോഗത്തിൽ ഒന്നോ അതിലധികമോ ഒറ്റപ്പെട്ടതോ ഭാഗികമായതോ ആയ വാദം കേൾക്കലുകൾ മാത്രമല്ല, ആ സ്ഥലത്ത് അവാർഡ് നൽകുന്നത് ഉൾപ്പെടെയുള്ള മുഴുവൻ ആർബിട്രേഷൻ

നടപടികളും ഉൾപ്പെടുന്നു. നിലവിലെ കേസിൽ, കക്ഷികൾ തമ്മിലുള്ള ധാരണാപത്രത്തിലെ ഖണ്ഡം 17.2-ൽ ഉപയോഗിച്ചിട്ടുള്ള "അഡ്മിനിസ്റ്റർ ചെയ്യപ്പെട്ട" എന്ന വാക്ക്, കക്ഷികൾ തമ്മിലുള്ള ആർബിട്രേഷൻ ഹോങ്കോങ്ങിൽ ആസ്ഥാനം നേടുമെന്ന് വ്യക്തമായി കാണിക്കുന്നു എന്ന് സമർപ്പിച്ചു.

12. BGS സോമ കേസിൽ, ഉപയോഗിച്ച പ്രയോഗം "....ആർബിട്രേഷൻ നടപടികൾ ന്യൂഡൽഹി/ഫരീദാബാദ് എന്നിവിടങ്ങളിൽ നടക്കും" എന്നായിരുന്നു. BGS സോമ കേസിൽ, സുപ്രീം കോടതിയുടെ മൂന്ന് ജഡ്ജിമാരുടെ ബെഞ്ച് വിധിച്ചത്, കക്ഷികളുടെ മൂന്ന് അപ്പീലുകളിലും നടപടികൾ ന്യൂഡൽഹിയിൽ നടക്കുകയും അവാർഡുകൾ ന്യൂഡൽഹിയിൽ വെച്ച് ഒപ്പിടുകയും ചെയ്തു, അല്ലാതെ ഫരീദാബാദിലായിരുന്നില്ല എന്നാണ്. കക്ഷികൾ വിപരീതമായ പ്രയോഗം നടത്താത്ത സാഹചര്യത്തിൽ, ആർബിട്രേഷൻ നിയമത്തിലെ വകുപ്പ് 20(1) പ്രകാരം കക്ഷികൾ ന്യൂഡൽഹിയെ ആർബിട്രേഷന്റെ ആസ്ഥാനമായി തിരഞ്ഞെടുത്തു എന്ന നിഗമനത്തിലേക്ക് ഇത് നയിക്കുന്നു എന്ന് ബഹുമാനപ്പെട്ട ബെഞ്ച് വിധിച്ചു. ഹാർഡി എക്സ്പ്ലോറേഷൻ കേസിലെ വിധി ഈ കോടതിയുടെ ഭരണഘടനാ ബെഞ്ച് വിധിയായ ഭാരത് അലുമിനിയം കമ്പനി v. കൈസർ അലുമിനിയം ടെക്നിക്കൽ സർവീസസ് ഇൻകോർപറേഷൻ. [(2012) 9 SCC 552 (BALCO)]-വിധിക്ക് വിരുദ്ധമാണെന്നും അതിനാൽ അത് ഒരു നല്ല നിയമമായി കണക്കാക്കാൻ കഴിയില്ലെന്നും BGS സോമ കേസിലെ ബെഞ്ച് വിധിച്ചു.

13. ഹർജിക്കാരന്റെ അഭിഭാഷകൻ വാദിച്ചത്, ഹാർഡി എക്സ്പ്ലോറേഷനും BGS സോമയും മൂന്ന് ജഡ്ജിമാരുടെ ബെഞ്ച് വിധിച്ചതിനാൽ, ഹാർഡി എക്സ്പ്ലോറേഷൻ നല്ല നിയമമല്ല എന്ന പിന്നീടുള്ള ബെഞ്ചിന്റെ പ്രഖ്യാപനം ഹാർഡി എക്സ്പ്ലോറേഷനെ അസാധുവാക്കുന്നതിന് തുല്യമാകില്ല എന്നാണ്. രണ്ട് വിധിന്യായങ്ങളും തുല്യ ശക്തിയുള്ള ബെഞ്ച് വിധിച്ചതിനാൽ, ഹാർഡി എക്സ്പ്ലോറേഷനിലെ വിധി തെറ്റാണെന്ന് പറയാൻ BGS സോമയിലെ വിധി പറഞ്ഞ ബെഞ്ചിന് അധികാരമില്ലെന്നും, BGS സോമ ബെഞ്ച് വിഷയം വലിയ ബെഞ്ചിന് റഫർ ചെയ്യേണ്ടതായിരുന്നു എന്നും സമർപ്പിച്ചു. ഈ വാദം സ്ഥാപിക്കാൻ, ഹർജിക്കാരന്റെ അഭിഭാഷകൻ ചന്ദ്രപ്രകാശും മറ്റുള്ളവരും v. സ്റ്റേറ്റ് ഓഫ് യു.പി യും മറ്റുള്ളവരും [(2002) 4 SCC 234] എന്ന കേസ് ഉദ്ധരിച്ചു. അതിൽ, നീതിന്യായ വ്യവസ്ഥയുടെ നടത്തിപ്പിൽ ബന്ധിതമായ മുൻവിധി സിദ്ധാന്തത്തിന് പരമമായ പ്രാധാന്യമുണ്ടെന്നും, അത് നീതിന്യായ വിധികളിൽ ഉറപ്പും സ്ഥിരതയും പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്നു എന്നും ഈ കോടതി വിധിച്ചു. എന്നിരുന്നാലും, ഈ കേസിൽ ധാരണാപത്രത്തിലെ ഖണ്ഡം 17-ഉം അതിലെ വ്യക്തമായ ഖണ്ഡങ്ങളും കേസിലെ വസ്തുതകളും സാഹചര്യങ്ങളും പരിഗണിച്ച്, BGS സോമ വിധി ശരിയോ തെറ്റോ എന്ന ചോദ്യത്തിലേക്ക് കടക്കാൻ ഈ കോടതി ആഗ്രഹിക്കുന്നില്ല.

14. നിലവിലെ കേസിൽ പരിഗണനയ്ക്ക് വരുന്ന ചോദ്യം, ധാരണാപത്രത്തിലെ ഖണ്ഡം 17.2-ന്റെ വെളിച്ചത്തിൽ, ആർബിട്രേഷന്റെ ആസ്ഥാനം ഹോങ്കോങ്ങിലാണ് എന്ന് കക്ഷികൾ സമ്മതിച്ചിട്ടുണ്ടോ, അതോടൊപ്പം 1996-ലെ ആർബിട്രേഷൻ ആൻഡ് കൺസീലിയേഷൻ നിയമത്തിലെ വകുപ്പ് 11 പ്രകാരം ഫയൽ ചെയ്ത ഈ ഹർജി പരിഗണിക്കാൻ ഈ കോടതിക്ക് അധികാരപരിധി ഇല്ലേ എന്നതാണ്.

15. ഹർജിക്കാരൻ ഇന്ത്യയിൽ സംയോജിപ്പിച്ച ഒരു കമ്പനിയാണ്; എന്നാൽ എതിർകക്ഷി ഹോങ്കോങ്ങിലെ നിയമപ്രകാരം സംയോജിപ്പിച്ച ഒരു കമ്പനിയാണ്. നിയമത്തിന്റെ വകുപ്പ് 2(1)(f) "അന്താരാഷ്ട്ര വാണിജ്യ ആർബിട്രേഷൻ" നിർവചിക്കുന്നു. വകുപ്പ് 2(1)(f) പ്രകാരം, ഒരു "അന്താരാഷ്ട്ര വാണിജ്യ ആർബിട്രേഷൻ" മൂന്ന് ഘടകങ്ങൾ നിറവേറ്റണം – (i) ആർബിട്രേഷൻ; (ii) ഇന്ത്യയിൽ നിലവിലുള്ള നിയമങ്ങൾ പ്രകാരം വാണിജ്യപരമായി കണക്കാക്കുന്നത്; കൂടാതെ (iii) കക്ഷികളിൽ ഒരാളെങ്കിലും ഇന്ത്യ ഒഴികെയുള്ള ഒരു രാജ്യത്തെ ദേശീയനോ സാധാരണ താമസക്കാരനോ ആയിരിക്കണം. നിലവിലെ കേസിൽ, എതിർകക്ഷി ഹോങ്കോങ്ങിലെ നിയമപ്രകാരം സംയോജിപ്പിച്ച ഒരു കമ്പനിയായതിനാൽ, നമ്മൾ "അന്താരാഷ്ട്ര വാണിജ്യ ആർബിട്രേഷനെ" കുറിച്ചാണ് ഇവിടെ പരിഗണിക്കുന്നത്.

16. വകുപ്പ് 2(2) പ്രകാരം, ആർബിട്രേഷൻ നടക്കുന്ന സ്ഥലം ഇന്ത്യയിലാണെങ്കിൽ, പാർട്ട്-I ബാധകമാകും. "അന്താരാഷ്ട്ര വാണിജ്യ ആർബിട്രേഷൻ" ഇന്ത്യയിലാണ് ആസ്ഥാനം എങ്കിൽ, നിയമത്തിന്റെ പാർട്ട്-I ബാധകമാകും. നിയമത്തിന്റെ വകുപ്പ് 2(2) ന്റെ വ്യാഖ്യാനം BALCO-കേസിലെ ഭരണഘടനാ ബെഞ്ച് പരിഗണിച്ചിരുന്നു, അതിൽ ഇന്ത്യയ്ക്ക് പുറത്ത് നടക്കുന്ന "അന്താരാഷ്ട്ര വാണിജ്യ ആർബിട്രേഷനുകൾക്ക്" നിയമത്തിന്റെ പാർട്ട്-I ബാധകമാകില്ല എന്ന് വിധിച്ചു. വിധിന്യായത്തിലെ ഖണ്ഡിക (194) ൽ താഴെ പറയുന്ന പ്രകാരം വിധിച്ചു:-

"194. .....1996-ലെ ആർബിട്രേഷൻ നിയമത്തിന്റെ പാർട്ട് I ഇന്ത്യയിൽ നടക്കുന്ന എല്ലാ ആർബിട്രേഷനുകൾക്കും ബാധകമാകുമെന്ന് വകുപ്പ് 2(2) പ്രഖ്യാപിക്കുന്നു. ഇന്ത്യക്ക് പുറത്ത് നടക്കുന്ന അന്താരാഷ്ട്ര വാണിജ്യ ആർബിട്രേഷനുകൾക്ക് 1996-ലെ ആർബിട്രേഷൻ നിയമത്തിന്റെ പാർട്ട് I ബാധകമാകില്ല എന്ന് ഈ കോടതി പരിഗണിക്കുകയും അഭിപ്രായപ്പെടുകയും ചെയ്യുന്നു. അതിനാൽ, അത്തരം അവാർഡുകൾ 1996-ലെ ആർബിട്രേഷൻ നിയമത്തിന്റെ പാർട്ട് II-ലെ വ്യവസ്ഥകൾക്കനുസരിച്ച് ഇന്ത്യയിൽ നടപ്പാക്കാൻ ശ്രമിക്കുമ്പോൾ മാത്രമേ ഇന്ത്യൻ കോടതികളുടെ അധികാരപരിധിക്ക് വിധേയമാകൂ. ...."

17. നിലവിലെ കേസിൽ, ധാരണാപത്രത്തിലെ ഖണ്ഡം 17 ആണ് നിയമത്തെയും തർക്ക പരിഹാരത്തെയും നിയന്ത്രിക്കുന്ന പ്രസക്തമായ ഖണ്ഡം. ഖണ്ഡം 17 ഇപ്രകാരമാണ് നൽകുന്നത്:-

17. ഭരണനിയമവും തർക്ക പരിഹാരവും

17.1 ഈ ധാരണാപത്രം ഇന്ത്യയിലെ നിയമങ്ങൾ അനുസരിച്ചാണ് നിയന്ത്രിക്കപ്പെടുന്നത്, അതിന്റെ നിയമ വൈരുദ്ധ്യ വ്യവസ്ഥകൾ പരിഗണിക്കാതെയും ന്യൂഡൽഹിയിലെ കോടതികൾക്ക് അധികാരപരിധി ഉണ്ടായിരിക്കും.

17.2 ഈ ധാരണാപത്രത്തിൽ നിന്ന് ഉടലെടുക്കുന്നതോ അതുമായി ബന്ധപ്പെട്ടതോ ആയ ഏതൊരു തർക്കമോ, വിവാദമോ, വ്യത്യാസമോ, അവകാശവാദമോ, അതിന്റെ നിലനിൽപ്പ്, സാധുത, വ്യാഖ്യാനം, നിർവ്വഹണം, ലംഘനം അല്ലെങ്കിൽ അവസാനിപ്പിക്കൽ എന്നിവ ഉൾപ്പെടെ, അല്ലെങ്കിൽ അതുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് ഉടലെടുക്കുന്ന കരാർപരമായതല്ലാത്ത ബാധ്യതകളെ സംബന്ധിച്ച ഏതൊരു തർക്കവും ഹോങ്കോങ്ങിൽ അഡ്മിനിസ്റ്റർ ചെയ്യുന്ന ആർബിട്രേഷന് റഫർ ചെയ്യുകയും അതിലൂടെ അന്തിമമായി പരിഹരിക്കുകയും ചെയ്യും.

ആർബിട്രേഷന്റെ സ്ഥലം ഹോങ്കോങ്ങ് ആയിരിക്കും.

ആർബിട്രേറ്റർമാരുടെ എണ്ണം ഒന്ന് ആയിരിക്കും. ആർബിട്രേഷൻ നടപടികൾ ഇംഗ്ലീഷ് ഭാഷയിൽ നടത്തപ്പെടും.

17.3 ഏതെങ്കിലും ആർബിട്രേഷൻ നടപടികൾ തീർപ്പാക്കുന്നതിന് മുമ്പോ, അതിനിടയിലോ, ശേഷമോ, ഒരു കക്ഷിക്ക് അധികാരപരിധിയുള്ള കോടതിയിൽ നിന്ന്, താൽക്കാലികമായോ, നിരോധനാജ്ഞാപരമായതോ, അല്ലെങ്കിൽ തുല്യമായതോ ആയ പരിഹാരങ്ങൾ, അതിൽ പ്രാഥമിക നിരോധനാജ്ഞാപരമായ പരിഹാരം ഉൾപ്പെടെയുള്ളവ തേടാവുന്നതാണ് എന്ന് സമ്മതിച്ചിരിക്കുന്നു.

18. ഹർജിക്കാരന് വേണ്ടി ഹാജരായ അഭിഭാഷകൻ സമർപ്പിച്ചത്, ധാരണാപത്രത്തിലെ ഖണ്ഡം 17.1 പരിശോധിക്കുമ്പോൾ, കരാറിന്റെ ശരിയായ നിയമമായി കക്ഷികൾ ഇന്ത്യയിലെ നിയമങ്ങൾ മാത്രമേ അംഗീകരിച്ചിട്ടുള്ളൂ എന്ന് വ്യക്തമാണ്, കൂടാതെ ആർബിട്രേഷന്റെ ശരിയായ നിയമത്തെക്കുറിച്ചും നടപടിക്രമ നിയമത്തെക്കുറിച്ചും ധാരണാപത്രം മൗനം പാലിക്കുന്നു എന്നും, അതിനാൽ ഖണ്ഡം 17.1 ആയിരിക്കും ശരിയായ

നിയമത്തെയും നടപടിക്രമ നിയമത്തെയും നിയന്ത്രിക്കുക എന്നും ആണ്. ഹർജിക്കാരന്റെ അഭിപ്രായത്തിൽ, ഖണ്ഡം 17-ലോ അല്ലെങ്കിൽ ധാരണാപത്രത്തിൽ ഉടനീളമോ ഇന്ത്യയിലെ നിയമങ്ങൾ ബാധകമല്ലെന്നോ കൂടാതെ/അല്ലെങ്കിൽ ഹോങ്കോങ്ങിലെ നിയമങ്ങളോ മറ്റേതെങ്കിലും രാജ്യത്തെ നിയമങ്ങളോ ബാധകമാകുമെന്നോ ഉള്ള വ്യക്തമായതോ സൂചിതമോ ആയ ഒഴിവാക്കൽ ഇല്ല. ആർബിട്രേഷനെപറ്റിയുള്ള കൃത്യമായ നിയമത്തെക്കുറിച്ചും നടപടിക്രമ നിയമത്തെക്കുറിച്ചും വ്യക്തമായ വ്യവസ്ഥ ഇല്ലാത്തതിനാൽ, ധാരണാപത്രം പ്രകാരം ഇന്ത്യയിലെ നിയമങ്ങളെ ശരിയായ നിയമമായും നടപടിക്രമ നിയമമായും കണക്കാക്കണം എന്നും, ഒരു കാരണവശാലും ധാരണാപത്രത്തിലെ ഖണ്ഡം 17.1-ലെ നിബന്ധനകൾക്ക് കോട്ടം വരുത്തുകയോ ലഘൂകരിക്കുകയോ ചെയ്യരുതെന്നും ഹർജിക്കാരൻ വാദിക്കുന്നു.

19. ഏതൊരു ആർബിട്രേഷൻ നടപടികളുടെയും അത്യന്താപേക്ഷിതമായ ഒരു വശമാണ് ആർബിട്രേഷൻ ആസ്ഥാനം . ആർബിട്രേഷൻ ആസ്ഥാനത്തിന്റെ പ്രാധാന്യം എന്നത്, ആർബിട്രേഷൻ നടപടികളും ആർബിട്രേഷൻ നടപടിക്രമങ്ങളും തീരുമാനിക്കുമ്പോഴും ആർബിട്രേഷൻ അവാർഡിന്മേലുള്ള ജൂഡീഷ്യൽ അവലോകനത്തിലും ബാധകമായ നിയമം അത് നിർണ്ണയിക്കുന്നു എന്നതാണ്. ആർബിട്രേഷൻ നടക്കുന്ന സ്ഥലം എന്നത് ഒരു സ്ഥാപനം എവിടെയാണ് സ്ഥിതി ചെയ്യുന്നത് എന്നതിനെക്കുറിച്ചോ വാദം കേൾക്കലുകൾ എവിടെയാണ് നടക്കുന്നത് എന്നതിനെക്കുറിച്ചോ മാത്രമല്ല. മറിച്ച്, ആർബിട്രേഷൻ നടപടികൾക്ക് മേൽനോട്ടം വഹിക്കുന്ന അധികാരം ഏത് കോടതിക്കാണ് എന്നതാണ്. എനർകോൺ (ഇന്ത്യ) ലിമിറ്റഡ് ആൻഡ് അദേഴ്സ് v. എനർകോൺ ജിഎംബിഎച്ച് ആൻഡ് അനദർ [(2014) 5 SCC 1] എന്ന കേസിൽ, സുപ്രീം കോടതി വിധിച്ചത്, "ആസ്ഥാനത്തിന്റെ സ്ഥാനം ആർബിട്രേഷൻ നടപടികൾക്ക് മേൽനോട്ടം വഹിക്കാൻ ഒരേയൊരു അധികാരപരിധി ഉള്ള കോടതികളെ നിർണ്ണയിക്കും" എന്നാണ്. കൂടാതെ, "ആസ്ഥാനം സാധാരണയായി ആ രാജ്യത്തിന്റെ ആർബിട്രേഷൻ/നടപടിക്രമ നിയമത്തെ തിരഞ്ഞെടുക്കുന്നതിലേക്ക് നയിക്കും" എന്നും വിധിച്ചു.

20. "ആർബിട്രേഷൻ ആസ്ഥാനം" , "ആർബിട്രേഷൻ വേദി" എന്നിവ പരസ്പരം മാറി ഉപയോഗിക്കാൻ കഴിയില്ല എന്നത് സുസ്ഥാപിതമാണ്. കേവലം "ആർബിട്രേഷൻ സ്ഥലം" എന്ന പ്രയോഗം മാത്രം കക്ഷികളുടെ ഉദ്ദേശ്യം അത് ആർബിട്രേഷന്റെ "ആസ്ഥാനമായി " കണക്കാക്കാൻ ഉദ്ദേശിച്ചതാണോ എന്ന് നിർണ്ണയിക്കുന്നതിനുള്ള അടിസ്ഥാനമാകാൻ കഴിയില്ല എന്നും സ്ഥാപിച്ചിട്ടുണ്ട്. "ആസ്ഥാനത്തെ" കുറിച്ചുള്ള കക്ഷികളുടെ ഉദ്ദേശ്യം കരാറിലെ മറ്റ് ഖണ്ഡങ്ങളിൽ നിന്നും കക്ഷികളുടെ പെരുമാറ്റത്തിൽ നിന്നും നിർണ്ണയിക്കണം.

21. നിലവിലെ കേസിൽ, കക്ഷികൾ തമ്മിലുള്ള ആർബിട്രേഷൻ കരാർ, ആർബിട്രേഷൻ നടക്കുന്ന സ്ഥലമായി ഹോങ്കോങ്ങിനെ തീരുമാനിച്ചിരിക്കുന്നു. ആർബിട്രേഷൻ നടക്കുന്ന സ്ഥലമായി "ഹോങ്കോങ്ങ്" തിരഞ്ഞെടുക്കാനുള്ള കക്ഷികൾ തമ്മിലുള്ള കരാർ മാത്രം, കക്ഷികൾ ഹോങ്കോങ്ങിനെ ആർബിട്രേഷന്റെ ആസ്ഥാനമായി തിരഞ്ഞെടുത്തു എന്ന നിഗമനത്തിലേക്ക് നയിക്കില്ല. "ആർബിട്രേഷൻ നടക്കുന്ന സ്ഥലം" "ഹോങ്കോങ്ങ്" ആയിരിക്കും എന്ന വാക്കുകൾ ഖണ്ഡം 17.2 മായി ചേർത്ത് വായിക്കണം. ഖണ്ഡം 17.2 വ്യവസ്ഥ ചെയ്യുന്നത്, "....ധാരണാപത്രത്തിൽ നിന്ന് ഉടലെടുക്കുന്നതോ അതുമായി ബന്ധപ്പെട്ടതോ ആയ ഏതൊരു തർക്കമോ, വിവാദമോ, വ്യത്യാസമോ "ഹോങ്കോങ്ങിൽ അഡ്മിനിസ്റ്റർ ചെയ്യുന്ന ആർബിട്രേഷന് റഫർ ചെയ്യുകയും അന്തിമമായി പരിഹരിക്കുകയും ചെയ്യും...." എന്നാണ്. ആർബിട്രേഷൻ കരാർ വായിക്കുമ്പോൾ, "ആർബിട്രേഷൻ സ്ഥലം" എന്ന നിലയിൽ ഹോങ്കോങ്ങിനെ പരാമർശിക്കുന്നത് ആർബിട്രേഷൻ നടപടികളുടെ "വേദിയായി" ലളിതമായി പരാമർശിച്ചതല്ല എന്നത് വ്യക്തമാണ്; മറിച്ച്, ഹോങ്കോങ്ങിനെക്കുറിച്ചുള്ള പരാമർശം, ഹോങ്കോങ്ങിൽ അഡ്മിനിസ്റ്റർ ചെയ്യുന്ന ആർബിട്രേഷൻ വഴിയുള്ള അന്തിമ തീർപ്പിനാണ്. തർക്കം "ഹോങ്കോങ്ങിൽ അഡ്മിനിസ്റ്റർ ചെയ്യുന്ന ആർബിട്രേഷന് റഫർ ചെയ്യുകയും അന്തിമമായി പരിഹരിക്കുകയും ചെയ്യും" എന്ന കക്ഷികൾ തമ്മിലുള്ള കരാർ, ആർബിട്രേഷൻ ഹോങ്കോങ്ങിൽ ആസ്ഥാനം നേടുമെന്നും ഹോങ്കോങ്ങിലെ നിയമങ്ങൾ ആർബിട്രേഷൻ നടപടികളെയും ആർബിട്രേഷൻ അവാർഡിന്മേലുള്ള ജുഡീഷ്യൽ അവലോകന അധികാരത്തെയും നിയന്ത്രിക്കുമെന്നും കക്ഷികൾ സമ്മതിച്ചു എന്ന് വ്യക്തമായി സൂചിപ്പിക്കുന്നു.

22. മുമ്പ് സൂചിപ്പിച്ചതുപോലെ, ധാരണാപത്രത്തിലെ ഖണ്ഡം 17.2, ധാരണാപത്രത്തിൽ നിന്ന് ഉടലെടുക്കുന്നതോ അതുമായി ബന്ധപ്പെട്ടതോ ആയ തർക്കങ്ങൾ, അതിന്റെ നിലനിൽപ്പ്, സാധുത, വ്യാഖ്യാനം, ലംഘനം അല്ലെങ്കിൽ അവസാനിപ്പിക്കൽ എന്നിവ ഉൾപ്പെടെ, ഹോങ്കോങ്ങിൽ അഡ്മിനിസ്റ്റർ ചെയ്യുന്ന ആർബിട്രേഷന് റഫർ ചെയ്യുകയും അന്തിമമായി പരിഹരിക്കുകയും ചെയ്യണം എന്ന് വ്യവസ്ഥ ചെയ്യുന്നു. "ഹോങ്കോങ്ങിൽ അഡ്മിനിസ്റ്റർ ചെയ്യുന്ന ആർബിട്രേഷൻ" എന്ന ഖണ്ഡം 17.2-ലെ വാക്കുകൾ ആർബിട്രേഷന്റെ ആസ്ഥാനം ഹോങ്കോങ്ങിലാണ് എന്നതിന്റെ സൂചനയാണ്. കക്ഷികൾ ആർബിട്രേഷന്റെ സ്ഥലമായി "ഹോങ്കോങ്ങ്" തിരഞ്ഞെടുക്കുകയും അത് ഹോങ്കോങ്ങിൽ അഡ്മിനിസ്റ്റർ ചെയ്യപ്പെടാൻ തീരുമാനിക്കുകയും ചെയ്താൽ, ഹോങ്കോങ്ങിലെ നിയമങ്ങളായിരിക്കും ആർബിട്രേഷനെ നിയന്ത്രിക്കുന്നത്. ആർബിട്രേറ്ററെ നിയമിക്കുന്നതിന് ഇന്ത്യൻ കോടതികൾക്ക് അധികാരപരിധിയില്ല.

23. കക്ഷികൾ ഒരു പ്രത്യേക രാജ്യത്ത് ആർബിട്രേഷന്റെ സ്ഥലം തിരഞ്ഞെടുക്കുമ്പോൾ, ആ തിരഞ്ഞെടുപ്പ് ആ രാജ്യത്തെ നിയമങ്ങൾക്ക് വിധേയമായിരിക്കും എന്ന നിരീക്ഷണം ഐറ്റ്സെൻ ബൾക്ക് എ/എസ് v.

ആശാപുര മിനെക്കെം ലിമിറ്റഡും മറ്റൊരാളും [(2016) 11 SCC 508] എന്ന കേസിൽ നടത്തിയിട്ടുണ്ട്. അതിൽ ഇപ്രകാരം വിധിച്ചു:

"34. വസ്തുതാപരമായി, ആർബിട്രേഷന്റെ നിയമപരമായ ആസ്ഥാനം തിരഞ്ഞെടുക്കുന്നത് തന്നെ ആ സ്ഥലത്ത് ബാധകമായ നിയമത്തെ ആകർഷിക്കുന്നു. മറ്റൊരു വിധത്തിൽ പറഞ്ഞാൽ, ആർബിട്രേഷൻ നടപടികൾക്ക് ഏത് നിയമമാണ് ബാധകമാകേണ്ടതെന്ന് പ്രത്യേകം വ്യക്തമാക്കേണ്ട ആവശ്യമില്ല, കാരണം ആ പ്രത്യേക രാജ്യത്തിലെ നിയമം സ്വയമേവ ബാധകമാകും. റെഡ്ഫേൺ ആൻഡ് ഹണ്ടർ ഓൺ ഇന്റർനാഷണൽ ആർബിട്രേഷൻ എന്ന ഗ്രന്ഥത്തിലെ താഴെ പറയുന്ന ഭാഗം ഈ വിഷയം വിശദീകരിക്കുന്നു:

"ചിലപ്പോഴൊക്കെ കക്ഷികൾ ഒരു പ്രത്യേക രാജ്യത്ത് ആർബിട്രേഷനായി വ്യവസ്ഥ ചെയ്യുന്നതിലൂടെ, അവരുടെ ആർബിട്രേഷനെ നിയന്ത്രിക്കുന്ന നടപടിക്രമ നിയമം തിരഞ്ഞെടുത്തു എന്നും പറയാറുണ്ട്. ഇത് അതിവിശാലമായ പ്രയോഗമാണ്, കൂടാതെ, ബ്രേസ് ഓഫ് ഡൂൺ വിൻഡ് ഫാം കേസിൽ ഒരു ഇംഗ്ലീഷ് കോടതി അടുത്തിടെ വിധിച്ചതുപോലെ, ഇത് എല്ലായ്പ്പോഴും ശരിയാകണമെന്നില്ല. കക്ഷികൾ ചെയ്തത് ഒരു പ്രത്യേക രാജ്യത്ത് ആർബിട്രേഷന്റെ സ്ഥലം തിരഞ്ഞെടുക്കുക എന്നതാണ്. ആ തിരഞ്ഞെടുപ്പ്, ആ രാജ്യത്തെ നിയമങ്ങൾക്കും അതിലെ ആർബിട്രേഷനെ സംബന്ധിച്ച ഏതെങ്കിലും നിർബന്ധിത വ്യവസ്ഥകൾക്കും വിധേയമാകാൻ കാരണമാകുന്നു. ആർബിട്രേഷനെ നിയന്ത്രിക്കാൻ കക്ഷികൾ ആ പ്രത്യേക നിയമം 'തിരഞ്ഞെടുത്തു' എന്ന് പറയുന്നത്, തന്റെ കാർ ഫ്രാൻസിലേക്ക് കൊണ്ടുപോകുന്ന ഒരു ഇംഗ്ലീഷ് വനിത ഫ്രഞ്ച് ട്രാഫിക് നിയമം 'തിരഞ്ഞെടുത്തു' എന്ന് പറയുന്നതിന് തുല്യമാണ്. ഈ നിയമം അവളെ റോഡിന്റെ വലത് ഭാഗത്ത് ഡ്രൈവ് ചെയ്യാനും, വലതുവശത്ത് നിന്ന് വരുന്ന വാഹനങ്ങൾക്ക് മുൻഗണന നൽകാനും, പൊതുവെ അവർക്ക് പരിചയമില്ലാത്ത ട്രാഫിക് നിയമങ്ങൾ അനുസരിക്കാനും ബാധ്യത നൽകുന്നു. എന്നാൽ ഈ സാങ്കൽപ്പിക മോട്ടോറിസ്റ്റ് 'ഫ്രഞ്ച് ട്രാഫിക് നിയമം' തിരഞ്ഞെടുത്തു എന്ന് പറയുന്നത് ഭാഷയുടെ വിചിത്രമായ ഉപയോഗമാകും. അവൾ ചെയ്തത് ഫ്രാൻസിലേക്ക് പോകാൻ തിരഞ്ഞെടുക്കുക എന്നതാണ്. ഫ്രഞ്ച് നിയമത്തിന്റെ പ്രയോഗം അതിനുശേഷം സ്വയമേവ വരുന്നു. അതൊരു തിരഞ്ഞെടുപ്പിന്റെ കാര്യമല്ല. ഒരു പ്രത്യേക രാജ്യത്തെ ആർബിട്രേഷൻ നിയമം ആകർഷകമായതിനാലായിരിക്കാം കക്ഷികൾ ആർബിട്രേഷനായി ഒരു പ്രത്യേക സ്ഥലം തിരഞ്ഞെടുക്കുന്നത്. എന്നിരുന്നാലും, ഒരു ആർബിട്രേഷൻ സ്ഥലം തിരഞ്ഞെടുത്താൽ, അത് അതിന്റെ നിയമങ്ങളുമായി വരുന്നു. ആ നിയമത്തിൽ ആർബിട്രേഷനെ സംബന്ധിച്ച് നിർബന്ധിത വ്യവസ്ഥകൾ ഉണ്ടെങ്കിൽ, ആ വ്യവസ്ഥകൾ അനുസരിക്കണം. സാങ്കൽപ്പിക മോട്ടോറിസ്റ്റിന് ഏത് പ്രാദേശിക ട്രാഫിക് നിയമങ്ങൾ അനുസരിക്കണം, ഏതൊക്കെ അവഗണിക്കണം എന്ന് തിരഞ്ഞെടുക്കാൻ സ്വാതന്ത്ര്യമില്ലാത്തതുപോലെ, ഇതും തിരഞ്ഞെടുപ്പിന്റെ കാര്യമല്ല.""

[അടിവര കൂട്ടിച്ചേർത്തതാണ്]

24. ആഭ്യന്തര ആർബിട്രേഷന്റെ പശ്ചാത്തലത്തിൽ, "ആസ്ഥാനം" നിർണ്ണയിച്ചുകഴിഞ്ഞാൽ, ആ അധികാരപരിധിയിലുള്ള കോടതിക്ക് മാത്രമേ ഒരേയൊരു അധികാരപരിധി ഉണ്ടായിരിക്കുകയുള്ളൂ എന്ന് ഇൻഡസ് മൊബൈൽ ഡിസ്ട്രിബ്യൂഷൻ (പ്രൈ) ലിമിറ്റഡ് v. ഡാറ്റാവിൻഡ് ഇന്നൊവേഷൻസ് (പ്രൈ) ലിമിറ്റഡ് മറ്റുള്ളവരും [(2017) 7 SCC 678] എന്ന കേസിൽ വിധിച്ചത് ഇപ്രകാരമാണ്:

“19. മേൽപ്പറഞ്ഞ എല്ലാ വ്യവസ്ഥകളും ഒരുമിച്ച് പരിഗണിക്കുമ്പോൾ, ആസ്ഥാനം നിശ്ചയിക്കുന്ന നിമിഷം, അത് ഒരു ഒരേയൊരു അധികാരപരിധി ഖണ്ഡത്തിന് തുല്യമാണ് എന്ന് കാണിക്കുന്നു. ഈ കേസിലെ വസ്തുതകൾ അനുസരിച്ച്, ആർബിട്രേഷന്റെ ആസ്ഥാനം മുംബൈയാണ് എന്ന് വ്യക്തമാണ്, കൂടാതെ ഖണ്ഡം 19 അധികാരപരിധി മുംബൈ കോടതികളിൽ മാത്രം നിക്ഷിപ്തമാണ് എന്നും വ്യക്തമാക്കുന്നു. കോടതികളിൽ ഫയൽ ചെയ്യുന്ന കേസുകൾക്ക് ബാധകമായ സിവിൽ നടപടിച്ചട്ടങ്ങളിൽ നിന്ന് വ്യത്യസ്തമായി, ആർബിട്രേഷൻ നിയമത്തിൽ, ഒരു "ആസ്ഥാനത്തെ" കുറിച്ചുള്ള പരാമർശം, ആർബിട്രേഷൻ ഖണ്ഡത്തിലെ കക്ഷികൾക്ക് ഒരു നിഷ്പക്ഷ വേദി തിരഞ്ഞെടുക്കാൻ കഴിയുന്ന ഒരു ആശയമാണ്. ഈ നിഷ്പക്ഷ വേദിക്ക് ക്ലാസിക്കൽ അർത്ഥത്തിൽ അധികാരപരിധി ഉണ്ടായിരിക്കണമെന്നില്ല — അതായത്, വ്യവഹാരകാരണത്തിന്റെ ഒരു ഭാഗവും നിഷ്പക്ഷ വേദിയിൽ ഉണ്ടായിരിക്കില്ല, കൂടാതെ സിവിൽ നടപടിച്ചട്ടങ്ങളിലെ വകുപ്പ് 16 മുതൽ 21 വരെയുള്ള വ്യവസ്ഥകളൊന്നും ആകർഷിക്കപ്പെടുകയുമില്ല. എന്നിരുന്നാലും, ആർബിട്രേഷൻ നിയമത്തിൽ, മുകളിൽ പറഞ്ഞതുപോലെ, “ആസ്ഥാനം” നിർണ്ണയിക്കപ്പെടുന്ന നിമിഷം, ആസ്ഥാനം മുംബൈയിൽ ആയതിനാൽ, കക്ഷികൾ തമ്മിലുള്ള കരാറിൽ നിന്ന് ഉടലെടുക്കുന്ന ആർബിട്രേഷൻ നടപടികൾ നിയന്ത്രിക്കുന്നതിനുള്ള ഒരേയൊരു അധികാരപരിധി മുംബൈ കോടതികളിൽ നിക്ഷിപ്തമാകും.”

[അടിവര കൂട്ടിച്ചേർത്തതാണ്]

25. ധാരണാപത്രത്തിലെ ഖണ്ഡം 17.1 വ്യവസ്ഥ ചെയ്യുന്നത്, ധാരണാപത്രം ഇന്ത്യയിലെ നിയമങ്ങൾ അനുസരിച്ചാണ് നിയന്ത്രിക്കപ്പെടുന്നത് എന്നും ന്യൂഡൽഹിയിലെ കോടതികൾക്ക് അധികാരപരിധി ഉണ്ടായിരിക്കും എന്നുമാണ്. ഖണ്ഡം 17.1-ന്റെ വ്യാഖ്യാനം, അടിസ്ഥാന കരാറിനെ നിയന്ത്രിക്കുന്ന അടിസ്ഥാന

നിയമങ്ങൾ ഇന്ത്യയിലെ നിയമങ്ങളാണെന്ന് കാണിക്കുന്നു. ഖണ്ഡം 17.1-ലെ "അതിന്റെ നിയമ വൈരുദ്ധ്യ വ്യവസ്ഥകൾ പരിഗണിക്കാതെയും ന്യൂഡൽഹിയിലെ കോടതികൾക്ക് അധികാരപരിധി ഉണ്ടായിരിക്കും" എന്ന വാക്കുകൾ കരാറിലെ ഖണ്ഡം 17.3-മായി ചേർത്ത് വായിക്കേണ്ടതാണ്. ഖണ്ഡം 17.3 പ്രകാരം, ഏതെങ്കിലും ആർബിട്രേഷൻ നടപടികൾ തീർപ്പാക്കുന്നതിന് മുമ്പോ, അതിനിടയിലോ, ശേഷമോ, ഒരു കക്ഷിക്ക് അധികാരപരിധിയുള്ള കോടതിയിൽ നിന്ന് താൽക്കാലികമായോ, നിരോധനാജ്ഞാപരമായതോ, അല്ലെങ്കിൽ തുല്യമായതോ ആയ പരിഹാരങ്ങൾ തേടാൻ കഴിയുമെന്ന് കക്ഷികൾ സമ്മതിച്ചിട്ടുണ്ട്. BALCO [(2012) 9 SCC 552] കേസിലെ ഖണ്ഡിക (161) ൽ, ഈ കോടതി വിധിച്ചത്, "...1996-ലെ ആർബിട്രേഷൻ നിയമത്തിന്റെ യുക്തിസഹവും പദ്ധതിപരവുമായ നിർമ്മിതി അനുസരിച്ച്, ആർബിട്രേഷന്റെ ആസ്ഥാനം ഇന്ത്യക്ക് പുറത്താണെങ്കിൽ ഇടക്കാല നടപടികൾ അനുവദിക്കാൻ ഇന്ത്യൻ കോടതികൾക്ക് അധികാരമില്ല..." എന്നാണ്. ആർബിട്രേഷൻ കരാറിന്റെ ആസ്ഥാനം ഇന്ത്യയ്ക്ക് പുറത്താണ് എന്ന് കണ്ടെത്തിയാൽ, ഇന്ത്യൻ കോടതികൾക്ക് അവാർഡിന്മേൽ മേൽനോട്ട അധികാരം പ്രയോഗിക്കാനോ ഇടക്കാല ഉത്തരവുകൾ പുറപ്പെടുവിക്കാനോ കഴിയില്ല. അതിനാൽ, ഒരു കക്ഷിക്ക് ഇടക്കാല പരിഹാരം തേടാൻ കഴിയുന്നതിനായി ഡൽഹി കോടതികൾക്ക് അധികാരമുണ്ടാകും എന്ന് കക്ഷികൾ സമ്മതിച്ച ഖണ്ഡം 17.3 കൂട്ടിച്ചേർക്കേണ്ടത് ആവശ്യമായിരുന്നു. ഈ സാഹചര്യത്തിൽ, 1996-ലെ ആർബിട്രേഷൻ നിയമത്തിലെ വകുപ്പ് 2(2)-ലേക്ക് 2015-ലെ ഭേദഗതി നിയമം വഴി കൂട്ടിച്ചേർത്ത ക്ലിപ്ത നിബന്ധന നമുക്ക് പ്രയോജനകരമായി റഫർ ചെയ്യാവുന്നതാണ്. 2015-ലെ ഭേദഗതി നിയമം (പ്രാബല്യത്തിൽ വന്നത് 2015.10.23) വഴി, നിയമത്തിന്റെ വകുപ്പ് 2(2) ന് ഒരു ക്ലിപ്ത നിബന്ധന കൂട്ടിച്ചേർത്തു, അതനുസരിച്ച്, ആർബിട്രേഷൻ നടക്കുന്ന സ്ഥലം ഇന്ത്യയ്ക്ക് പുറത്താണെങ്കിൽ പോലും, നിയമത്തിന്റെ പാർട്ട്-I-ലെ ചില വ്യവസ്ഥകൾ അതായത് വകുപ്പ് 9 – ഇടക്കാല പരിഹാരം, വകുപ്പ് 27 – തെളിവുകൾക്കായി കോടതിയുടെ സഹായം, വകുപ്പ് 37(1)(a) – ഉത്തരവുകൾക്കെതിരായ അപ്പീൽ, കൂടാതെ വകുപ്പ് 37(3) എന്നിവ "അന്താരാഷ്ട്ര വാണിജ്യ ആർബിട്രേഷനുകൾക്ക്" ബാധകമാക്കിയിട്ടുണ്ട്. നിയമത്തിന്റെ വകുപ്പ് 2(2) ലെ ക്ലിപ്ത നിബന്ധന ഇപ്രകാരമാണ് വായിക്കുന്നത്:-

"2. നിർവചനങ്ങൾ.- ...

(2) ആർബിട്രേഷൻ നടക്കുന്ന സ്ഥലം ഇന്ത്യയിലാണെങ്കിൽ ഈ ഭാഗം ബാധകമാകും:

എന്നാൽ, വിപരീതമായ ഒരു കരാറിന് വിധേയമായി, വകുപ്പ് 9, 27, വകുപ്പ് 37-ലെ ഉപ-വകുപ്പ് (1)-ലെ ഖണ്ഡം (എ), ഉപ-വകുപ്പ് (3) എന്നിവയിലെ വ്യവസ്ഥകൾ, ആർബിട്രേഷൻ നടക്കുന്ന സ്ഥലം ഇന്ത്യയ്ക്ക്

പുറത്താണെങ്കിൽ പോലും, അന്താരാഷ്ട്ര വാണിജ്യ ആർബിട്രേഷനും ബാധകമാകും, കൂടാതെ അത്തരം സ്ഥലത്ത് നൽകിയതോ നൽകാൻ പോകുന്നതോ ആയ ഒരു ആർബിട്രേഷൻ അവാർഡ് ഈ നിയമത്തിന്റെ പാർട്ട് II പ്രകാരമുള്ള വ്യവസ്ഥകൾക്ക് കീഴിൽ നടപ്പാക്കാവുന്നതും അംഗീകരിക്കപ്പെട്ടതുമായിരിക്കണം."

വകുപ്പ് 11 ക്ലിപ്ത നിബന്ധനയിൽ ഉൾപ്പെടുത്തിയിട്ടില്ല എന്നത് ശ്രദ്ധേയമാണ്, അതനുസരിച്ച് ഇന്ത്യയ്ക്ക് പുറത്ത് ആസ്ഥാനമുള്ള "അന്താരാഷ്ട്ര വാണിജ്യ ആർബിട്രേഷനുകൾക്ക്" വകുപ്പ് 11 ബാധകമല്ല.

26. ഖണ്ഡം 17.1-ലെ "അതിന്റെ നിയമ വൈരുദ്ധ്യ വ്യവസ്ഥകൾ പരിഗണിക്കാതെയും ന്യൂഡൽഹിയിലെ കോടതികൾക്ക് അധികാരപരിധി ഉണ്ടായിരിക്കും" എന്ന വാക്കുകൾ, ആർബിട്രേഷൻ ഹോങ്കോങ്ങിൽ അഡ്മിനിസ്റ്റർ ചെയ്യപ്പെടണം എന്ന ഖണ്ഡം 17.2-ലെ കക്ഷികളുടെ ഉദ്ദേശത്തെ എടുത്തുമാറ്റുകയോ ലഘൂകരിക്കുകയോ ചെയ്യുന്നില്ല. ഖണ്ഡം 17.1-ലെ വാക്കുകൾ ആർബിട്രേഷന്റെ ആസ്ഥാനം ന്യൂഡൽഹിയിലാണ് എന്ന് സൂചിപ്പിക്കുന്നില്ല. "അന്താരാഷ്ട്ര വാണിജ്യ ആർബിട്രേഷനുകൾക്ക്" പാർട്ട്-I ബാധകമല്ലാത്തതിനാൽ, കക്ഷികൾക്ക് ഇടക്കാല പരിഹാരം ലഭ്യമാക്കുന്നതിനായി ഖണ്ഡം 17.3 കൂട്ടിച്ചേർത്തതായി കാണപ്പെടുന്നു. ഖണ്ഡം 17.1-ലെ "അതിന്റെ നിയമ വൈരുദ്ധ്യ വ്യവസ്ഥകൾ പരിഗണിക്കാതെയും ന്യൂഡൽഹിയിലെ കോടതികൾക്ക് അധികാരപരിധി ഉണ്ടായിരിക്കും" എന്ന വാക്കുകൾ ഖണ്ഡം 17.3-മായി ചേർത്ത് വായിക്കേണ്ടതാണ്. ആർബിട്രേഷൻ ഹോങ്കോങ്ങിൽ ആസ്ഥാനം ചെയ്തിരിക്കുന്നതിനാൽ, ഹർജിക്കാരൻ നിയമത്തിന്റെ വകുപ്പ് 11(6) പ്രകാരം ഫയൽ ചെയ്ത ഹർജി നിലനിൽക്കുന്നതല്ല, അതിനാൽ ഹർജി തള്ളാൻ ബാധ്യസ്ഥമാണ്.

27. തൽഫലമായി, നിയമത്തിന്റെ വകുപ്പ് 11(6) പ്രകാരം ഒരു ആർബിട്രേറ്ററെ നിയമിക്കണമെന്ന് ആവശ്യപ്പെട്ട് ഹർജിക്കാരൻ ഫയൽ ചെയ്ത 2018 ലെ ആർബിട്രേഷൻ ഹർജി 32 തള്ളിയിരിക്കുന്നു. എന്നിരുന്നാലും, ഹർജിക്കാർക്ക് താൽപ്പര്യമുണ്ടെങ്കിൽ, ആർബിട്രേറ്ററെ നിയമിക്കുന്നതിനായി ഹോങ്കോങ്ങ് ഇന്റർനാഷണൽ ആർബിട്രേഷൻ സെന്ററിനെ സമീപിക്കാവുന്നതാണ്.

ദിവ്യ പാണ്ഡെ

ഹർജി തള്ളി.